

Familjemedicinsk lärobok av hög vetenskaplig kvalitet

Ian R McWhinney. **Familjemedicin**. 547 sidor. Lund: Studentlitteratur; 2004. ISBN 91-44-01944-0.

Recensent: Göran Sjönell, med dr, familjeläkare, Kvartersakuten Matteus, Stockholm.

II Professor Ian McWhinney är en av den unga disciplinen familjemedicins (allmänmedicins) största tänkare, lärare, författare och forskare. Han gav 1981 ut sin första upplaga av läroboken »Familjemedicin«, som därefter har reviderats vid tre tillfällen. Den tredje upplagan har nu översatts till svenska. Det är en mycket efterlängtd översättning, eftersom vi saknar en modern svensk lärobok i allmänmedicin, då den bok som kom ut under Gösta Tibblins redaktörskap 1989 inte har uppdaterats. McWhinneys lärobok täcker hela det familjemedicinska fältet.

Disciplin som rör både kropp och själ

Det är svårt att skriva en bra lärobok i familjemedicin (allmänmedicin), efter-

som familjemedicinen till skillnad mot flertalet andra kliniska discipliner överbryggar den skiljelinje mellan kropp och själ som löper genom medicinen. De flesta kliniska disciplinerna ligger på endera sidan. Invärtesmedicin, kirurgi, pediatrik på den ena sidan och psykiatri, barnpsykiatri, psykogeriatreri på den andra; på den ena sidan sjukdomar som systematiseras med hjälp av klassifikationssystem och på den andra sidan sjukdomar som beskrivs med psykiatrisk litteratur. Behandlingar delas in som fysiska eller psykologiska. Familjemedicinens stora tillgång och intressanta arbetsfält är både på den ena och på den andra sida och dessutom mittemellan.

Innehållsrik bok

Boken, som är på drygt 500 sidor, är mycket innehållsrik. De tio första kapitlen ägnas åt att skapa en bild av ämnet familjemedicin och att avgränsa och förklara det. Därefter följer omfattande kapitel om den patientcentrerade kliniska metodiken, skillnaden mellan sjukdomsupplevelser, den biologiska grunden familjemedicinen, hälsobefrämjande åtgärder, riskbegreppet och bidrag från evidensbaserad medicin. Fem kliniska kapitel finns som handlar om symtom, halssont, huvudvärk och trötthet, en gängse sjukdomskategori – diabetes – och en fysiologisk variabel riskfaktor – hypertoni. Dessa skildras ur (den kanadensiska) familjeläkarens perspektiv. Slutligen finns det ett kapitel om familjemedicinen i praktiken, som behandlar hemsjukvård, journaler, mottagningsadministration etc, samt ett kapitel om alternativ komplementär medicin och dess betydelse för familjeläkaren.

Skildrar verksamheter på kliniken

Ian McWhinney har fångat familjeme-

dicinen i en berättelse som tränger in i området alla mångdimensionella perspektiv. Hans möte med strukturer, problem och innebörden i verksamheten är i sig en äkta familjemedicinsk resa och liknar därmed mötet med enskilda människor. Han reflekterar kring fascinerande mångskiftande verksamheter som dagligen presenteras på en familjemedicinsk praktik. Han ser helheter i makroperspektiv men kryper också in under huden i mikroperspektivet.

Högaktuell bok även i Sverige

Boken har hög vetenskaplig kvalitet med många användbara referenser och den har en hög aktualitet för allmänmedicin/familjemedicin i Sverige. Boken fungerar väl i svensk miljö, eftersom det allmänmedicinska/familjemedicinska arbetet i många stycken är globalt och alltid handlar om enskilda människor och deras problem. Boken uppfyller väl behovet av en lärobok i familjemedicin/allmänmedicin i Sverige. Den kan varmt rekommenderas som kurslitteratur i grundutbildningen, och det är en given bok för alla blivande specialister i allmänmedicin. Även många andra kliniskt verksamma läkare har glädje av boken och framför allt dess kapitel om kommunikation patient-läkare, familjens betydelse vid hälsa och sjukdom, den patientcentrerade kliniska metoden och kapitlet om hälsobefrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder och dess analys av screening och »casefinding« i praktiken.

Hjälp till reflektion och eftertanke

Översättning av boken är mycket välgjord och jag är övertygad om att läsarna kommer att se denna bok, vilket författaren hoppas på, som en hjälp till reflektion och eftertanke. •

ANNONS

